
Lähettäjä: Mänttä-Vilppulan kaupunki <kaupunki@manttavilppula.fi>
Lähetetty: keskiviikko 1. huhtikuuta 2026 15:12
Vastaanottaja: kirjaamo
Aihe: Ote Lausunto Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista 2026-2029, Asiatunnus 28515/2025
Liitteet: Pöytäkirjanote §95 (1).pdf; Lausunto Pirkanmaan alueellisesta hyvinvointisuunnitelmista 2026-2029.pdf

Luokat:

Hei,

Liitteenä Mänttä-Vilppulan kaupunginhallituksen 30.3.2026 § 95 pöytäkirjan ote. Eilen lähetetyssä sähköpostissa oli pöytäkirjaan tullut vahingossa väärä §:n numero.

Ystävällisin terveisin

Päivi Pöyhölä
hallintosihteeri
Mänttä-Vilppulan kaupunki

Lausunto Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista 2026-2029

Kaupunginhallitus 30.03.2026 § 95
926/05.00.00/2026

Pirkanmaan hyvinvointialue pyytää Pirkanmaan kuntia antamaan lausuntonsa Pirkanmaan alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2026-2029, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2026-2029, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta vuosille 2026-2029 ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelmasta vuosille 2026-2029. Lausuntoa pyydetään erityisesti suunnitelmien sisällöistä ja yhteisestä toimeenpanosta.

Lausunto pyydetään toimittamaan 31.3.2026 mennessä Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2023–2026 on strateginen alueellinen asiakirja, joka linjaa hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja niiden toimeenpanon väestötasolla. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) velvoittaa hyvinvointialueen laatimaan valtuustokausittain alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhdessä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Pirha on toimittanut lausuntopyynnön Pirkanmaan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2026–2029 ja seuraavista siihen linkitettävistä lakisääteisistä alueellisista hyvinvointisuunnitelmista

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista (908/2012)

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma (laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015)

Pirkanmaan hyvinvointialueen väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelma

Suunnitelmat rakentuvat alueen kuntien, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden yhteiselle tavoitteelle edistää pirkanmaalaisten asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Suunnitelmiin nostetut toimenpiteet pohjautuvat tunnistettuihin ilmiöihin ja dataan pirkanmaalaisten hyvinvoinnista. Suunnitelmatyön käynnisti Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelu 16.5.2025. Suunnitelmien valmisteluun on osallistettu Pirhan vaikuttamis- ja luottamustoimielimet, Järjestöyhteistyöryhmä sekä Pirkanmaan kunnat. Suunnitelmien valmistelussa on huomioitu Pirhan uusi strategia.

Mänttä-Vilppulan hyvinvointityöryhmä on käsitellyt suunnitelmia kokouksessaan 10.3.2026 sekä Mänttä-Vilppulan Ehkäisevän päihdetyön työryhmä kokouksessaan 25.3.2026. Lisäksi suunnitelmat ovat olleet lausuttavissa vanhus- ja vammaisneuvostossa sekä nuorisovaltuustossa. Alueellinen neuvolasuunnitelma on lähetetty 24.3.2026 kunnille ja sen määräaika on 6.4.2026, joten se ei ehtinyt tähän lausuntoon mukaan.

Alueellisten hyvinvointisuunnitelmien kokonaisuus käsitellään Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa 27.4.2026.

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 95

30.03.2026

Pirkanmaan hyvinvointialue pyytää lausuntoja 31.3.2026 mennessä.

Valmistelu ja lisätiedot:

hyvinvointikoordinaattori Kaisa Lipsonen

kaisa.lipsonen(at)taidekaupunki.fi, p. 044 0874 569

Toimivalta

Hallintosääntö § 23

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Anne Heusala

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää

1. antaa liitteen mukaisen lausunnon Pirkanmaan alueellisista hyvinvointisuunnitelmista vuosille 2026-2029; ja

2. määrää hyvinvointikoordinaattorin ja sivistysjohtajan antamaan tarvittaessa lausunnon alueellisesta neuvolasuunnitelmasta.

Tämän pykälän osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Otteen oikeaksi todistaa:

Mänttä-Vilppulassa 01.04.2026

Päivi Pöyhölä

hallintosihteeri

**** Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu ****

Ote pöytäkirjasta

Kaupunginhallitus

§ 95

30.03.2026

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 95

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Lausunto Pirkanmaan alueellisesta hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2026-2029, Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2026-2029, Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta vuosille 2026-2029 ja Väkivallan ehkäisyn toimenpideohjelmasta vuosille 2026-2029.

Alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa on selkeät painopisteet sekä kolme eri tavoitetta.

Suunnitelmissa vastuutahoja ei ole määritelty, eikä kuntia voi laittaa vastuutahoiksi ilman kuntien kanssa asiasta käytävää neuvottelua mm. sen vuoksi, että toimenpiteistä saattaa tulla kunnalle kustannuksia tai kunnassa ei ole tarvittavaa henkilöstöä (esimerkkinä Kaikukortti, maksajana on kunta tai yritykset). Suunnitelman luettavuus paranee, jos vastuutahot ilmaistaan taulukkomuodossa.

Mänttä-Vilppulan kaupungin tilanteessa on huomioitava myös, että kaupungissa toimii yksityinen sote-palvelun tuottaja. Suunnitelmien on tuettava kaikissa tilanteissa toimintaa. Matalan kynnyksen palveluita (sote) ei ole suunnitelmissa mainittu juuri ollenkaan. Myös ennaltaehkäisevä työ tarvitsee sote-palveluja ja sen alan ammattilaisten työpanosta. Yhdyspinnoilla tehtävä työ on merkittävää erityisesti kolmen toimijan yhdessä tekemässä työssä.

Suunnitelmiin kaivataan konkreettisia toimenpiteitä (esimerkiksi miten etsivä vanhustyö näkyy konkreettisenä toimenpiteenä, samoin väkivaltatyön konkreettiset toimenpiteet).

Suunnitelmasta tulee käydä ilmi, miten tavoitteiden toteutumista seurataan ja mitkä ovat suunnitelman toteutumisen mittarit

Yhteistyö on tärkeää ja joustoa tarvitaan kaikkien toimijoiden kesken. Kolmas sektori on suunnitelmissa sivutoimijan roolissa. Kolmas sektori on huomioitava tärkeänä kumppanina ja sen toiminnalle on luotava toimintaedellytyksiä.

Pirhan Vammaispoliittisen ohjelman toimenpidesuosituksia tulee noudattaa ja lisätä saavutettavuutta, esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta. Samalla myös Vammaispoliittinen ohjelma tulee tunnetummaksi kaikille. Erityisesti vammaisten ja muutoin haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten, kuten ikääntyneiden, kokeman väkivallan tunnistaminen ja ehkäisy ovat tärkeitä.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma avasi ymmärrettävästi sekä vallitsevaa päihdetilannetta että tulevia toimintasuunnitelmia.

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmassa tavoitteet ovat hyvät, yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on tärkeää ja toteutumista tulee seurata säännöllisesti. Palveluiden saatavuus reuna-alueilla ja väestöltään ikääntyvissä kunnissa on huomioitava. Vaikka digitalisaatio tuo uusia muotoja palvelutarjontaan, ikäihmisille merkittäviä ovat fyysiset kohtaamiset. Lähitoritoiminta on keskeinen ohjauspaikka, sen toiminnan resursoinnista on huolehdittava ja tavoitettavuus mahdollistettava kaikille sen palveluita tarvitseville..

Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelmassa tuodaan esiin tärkeitä aiheita turvallisen arjen ja elinympäristön edistämiseksi. Mm. seuraavia asioita voitaisiin pohtia lähitoritoimintaa suunniteltaessa:

- Muistisairauksien huomioiminen elintapaohjauksessa
- Liikunnan hyödyt
- Kaatumisen riskitekijät, niiden poistaminen ja kaatumisvammojen hoito
- Turvallinen lääkehoito
- Mielen hyvinvointia ja osallisuutta
- Taidetoimintaan osallistumista ja kulttuurikokemuksia